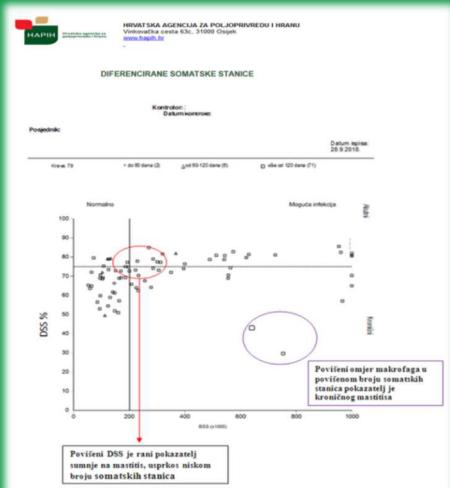

Diferencijacija somatskih stanica razumijeva razlikovanje upalnih stanica vimešto je od izuzetnog značaja jer već i pri nižim vrijednostima ukupnog broja somatskih stanica pruža mogućnost postavljanja opravdane sumnje na mogućnost pojave ili postojanja akutnog ili kroničnog mastitisa. Informacija o diferenciranim somatskim stanicama omogućuje vlasnicima proizvodnih životinja započinjanje pravodobne prevencije ili liječenja.

Od prosinca 2018. godine, posjednici krava u kontroli mlijecnosti, dobivaju i izvješće o diferenciranim somatskim stanicama, kao informaciju o zdravstvenom statusu svake pojedine životinje.

Ovaj izvještaj proizvođači mogu preuzeti u web Aplikaciji za posjednike (<https://stoka.hpa.hr/posjednik/login.aspx>), u modulu Goveda/Kontrola mlijecnosti, gdje su im na raspolaganju i brojni drugi izvještaji koji prikazuju rezultate kontrole mlijecnosti. Sve informacije u svezi izvještaja, ali i ostalih navedenih funkcionalnosti unutar Aplikacije za posjednike mogu se dobiti u Centru za stočarstvo na e mail: cs@hapih.hr

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

HAPIH

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

**ODREĐIVANJE
DIFERENCIRANIH
SOMATSKIH STANICA
U CILJU PREVENCIJE
I RANOGLJEDE OTKRIVANJA
MASTITISA KOD KRAVA**

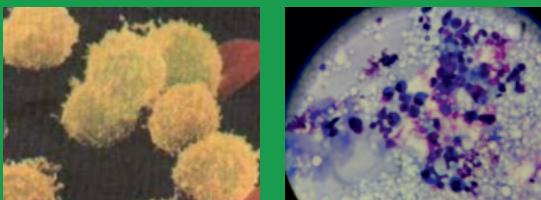
CENTAR ZA KONTROLU KVALITETE
STOČARSKIH PROIZVODA
Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka
Poljana Križevačka 185, 48260 Križevci
tel: 048/279-055, 279-065, fax: 048/693-216
E-mail: ckksp@hapih.hr, slkm-kom@hapih.hr

S ciljem osiguranja što većeg broja informacija proizvođačima mlijeka potrebnih za razvoj i praćenje kontrole kvalitete rada na gospodarstvima uz što manje ekonomiske gubitke, Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Sektor za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda u Središnjem laboratoriju za kontrolu kvalitete mlijeka, nabavom novih uređaja MilkoScan 7 RM za ispitivanje kemijskog sastava mlijeka i Fossomatic 7 DC za ispitivanje broja somatskih stanica, uvela je nove parametre laboratorijskih ispitivanja.

Uredaj MilkoScan 7RM uz parametre laboratorijskih ispitivanja definiranih Pravilnikom o utvrđivanju sastava sirovog mlijeka, ima mogućnost određivanja sadržaja kazeina, slobodnih masnih kiselina, pH vrijednosti mlijeka, te sadržaja ketonskih tijela, dok Fossomatic 7 DC osim dosadašnjeg broja somatskih stanica ima mogućnost određivanja diferenciranih somatskih stanica (DSS).

Diferencijacija somatskih stanica (DSS)- razlikovanje upalnih stanica vimena

Somatske stanice u mlijeku su tjelesne stanice, sastoje se u malom postotku od epitelnih stanica vimena kojih ima do 7 %, dok preostali dio čine leukociti koji se sastoje od:

1. makrofaga
2. limfocita
3. polimorfonuklearnih leukocita (PMN leukociti).

U mlijeku zdravih životinja broj somatskih stanica kreće se do 200 000 u 1 mililitru mlijeka, od čega najveći udio leukocita čine makrofagi kojih ima do 60%, limfocita oko 30%, dok na PMN leukocite otpada oko 10%.

Kada patogeni mikroorganizmi prodrubu kroz sisni kanal u vime, svi leukociti kao obrambene stanice koje se nalaze u vimenu, djeluju na organizirani način da se unište i odstrane patogene mikroorganizme. Makrofagi prvi napadaju patogene mikroorganizme te započinju izlučivati citokine kojima se u krvi obavještavaju PMN leukociti da je potrebna njihova pomoć te oni iz krvi u velikim količinama ulaze u vime. Brzina priliva PMN leukocita u vime glavni je faktor u rješavanju pojave mastitisa. U prvim fazama infekcije i razvoja mastitisa, PMN leukociti su najbrojnije stanice i čine 90 % svih prisutnih leukocita.

Ovo je redovit i stalni mehanizam samoobrane organizma krave, pri svakom ulasku patogenih mikroorganizama kroz sisni kanal u vime.

Krave koje imaju jači imunitet, putem leukocita same uspijevaju eliminirati štetne mikroorganizme iz vimena, dok krave izložene stresu, nepravilnoj hranidbi i nepovoljnim uvjetima držanja, imaju slabiji imunitet, njihov mehanizam samoobrane nije dovoljno jak, te vrlo često dolazi do povećanja broja somatskih stanica iznad 200.000 u 1 mililitru te do razvoja upalnog procesa u vimenu jer leukociti kao obrambene stanice nisu uspjeli uništiti patogene mikroorganizme. Upravo iz tog razloga je pojava mastitisa izraženija kod visoko mliječnih krava. Visoko mliječne krave su daleko osjetljivije i tražeći pažnju i bolje uvijete držanja.

Novi uređaji Fossomatic 7DC, osim brojanja somatskih stanica imaju mogućnost i mjerjenja novog parametra pod nazivom diferencirane somatske stanice. Diferencirane somatske stanice sastoje se od PMN leukocita i limfocita, a izražavaju se u postotnom udjelu u odnosu na broj somatskih stanica. Razliku od postotnog udjela diferenciranih somatskih stanica u odnosu na 100 %, čine makrofagi.